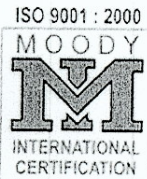

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

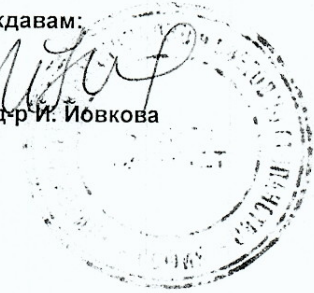
София 1700, Студентски град "Христо Ботев",

Приет с решение на ФС на факултет
Бизнес факултет
Протокол № 4 / 19.03.2013 г.

Утвърждавам:

Декан
проф. д-р И. Йовкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:		Основи на предприемачеството Fundamentals of Entrepreneurship
Код на дисциплината:		V00000O0430
Образователно-квалификационна степен:		БАКАЛАВЪР ПО ИКОНОМИКА Bachelor of Economics
Статут на дисциплината		Избираема факултетна
Област на висше образование:	3.	Социални, стопански и правни науки
Професионално направление:	3.8.	Икономика
Поднаправление	3.8.1.	Икономика и бизнес
Специалност:	3.8.1.2.	Маркетинг
Факултет:		Бизнес факултет
Катедра:		Предприемачество
Хорариум:		9 часа лекции 9 часа семинарни занятия
Извън аудиторна заетост		107 часа
Кредити:		5
Титуляр:		проф. д.ик.н. Кирил Тодоров

Идентификация на статуса: ОДНК_7.1.3-3/ Версия 01/Изменение ___ / ___; стр. ___ / ___

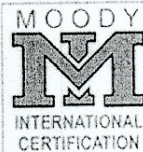
Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

УНИВЕРСИТЕТ ЗА НАЦИОНАЛНО И СВЕТОВНО СТОПАНСТВО

София 1700, Студентски град "Христо Ботев",

ISO 9001 : 2000

Приет с решение на ФС на факултет
Бизнес факултет
Протокол № 4 / 19.03.2013 г.

Утвърждавам:

Декан
проф. д-р Й. Йовкова

УЧЕБНА ПРОГРАМА

Учебна дисциплина:		Основи на предприемачеството Fundamentals of Entrepreneurship
Код на дисциплината:		B00000O0430
Образователно-квалификационна степен:		БАКАЛАВЪР ПО ИКОНОМИКА Bachelor of Economics
Статут на дисциплината		Избираема факултетна
Област на висше образование:	3.	Социални, стопански и правни науки
Професионално направление:	3.8.	Икономика
Поднаправление	3.8.1.	Икономика и бизнес
Специалност:	3.8.1.2.	Маркетинг
Факултет:		Бизнес факултет
Катедра:		Предприемачество
Хорариум:		9 часа лекции 9 часа семинарни занятия
Извън аудиторна заетост		107 часа
Кредити:		5
Титуляр:		проф. д.ик.н. Кирил Тодоров

Идентификация на статуса: ОДНК_7.1.3-3/ Версия 01/Изменение ___/___; стр. ___/___

Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

ПРЕДПОСТАВКИ

Изискване е преди това да са изучавани дисциплините „Икономикс“, „Основи на управлението“, „Маркетинг“ и „Основи на правото“.

АНОТАЦИЯ

1. „Основи на предприемачеството“ се чете от 2006 г. пред студентите II курс, 4 семестър от специалности, които са я избрали.

2. Описание на съдържанието на дисциплината :

Предназначението на дисциплината „Основи на предприемачеството“ е да даде на студентите базови знания и отчасти умения относно природата на предприемаческата дейност, предприемачите и малките и средните предприятия (МСП) като двигатели на икономическия растеж. В нея се правят сравнителни анализи и изводи относно тенденциите в съвременното предприемачество и подкрепата за него. Разглеждат се основните моменти в предприемаческия процес: от идеята за нов бизнес, през ефективното управление на новосъздадения бизнес до растежа, който реализират фирмите с потенциал. Анализирани са и основните типове предприемачество: динамично (бързо растящо); академично; корпоративно; малцинствено (етническо). Съвременните МСП и предприемачи и тяхното поведение се разглеждат приоритетно в контекста на глобализацията, новата икономика, интеграционните процеси в ЕС и мрежовата икономика.

Учебният материал е разделен на 13 теми, всяка от които се допълва с разработване на въпроси и практически казуси по време на семинарните занятия и самоподготовката.

3. Език на преподаване:

Български, при необходимост на английски

Самоподготовката изисква ползване на английски и други чуждестранни езици.

СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

А. ЛЕКЦИИ

№	ТЕМА	Часа аудит.
Раздел I. Природата на предприемачеството и неговите проявления <i>Part I. The nature of entrepreneurship and its manifestations</i>		
1	<p>Предприемачеството като двигател на икономиката и бизнес дисциплината на XXI век. Основни характеристики на предприемаческата дейност: задачи, които се реализират с помощта на МСП; Влияние на глобализацията, новата икономика и процеса на присъединяване към ЕС.</p> <p><i>Entrepreneurship as engine of economy and business discipline of 21st century. Main characteristics of entrepreneurial activity: tasks solved by small and medium-sized enterprises (SMEs); Impact of globalization, new economy and EU-accession process.</i></p>	0,5
2	<p>Основна терминология и класификации в предприемаческата дейност: предприемчивост; предприемачество, предприемащ (предприемачески); малки и средни фирми (МСП).</p> <p><i>Basic terminology and classifications in entrepreneurial activity: enterprise, entrepreneurship, enterprising (entrepreneurial); SMEs.</i></p>	0,5
3	<p>Историческо развитие и основни концепции в предприемачеството: американска, австрийска и английска школи. Иновационното предприемачество на И. Шумпетер.</p> <p><i>Historical development and main concepts in entrepreneurship: American, Austrian and British schools. Innovative entrepreneurship by J. Schumpeter.</i></p>	0,5
4	<p>Съвременни концепции за предприемачеството и предприемача. Предприемаческият мениджмънт на П. Дракър. Икономически, мениджърски, социални, психологически и антропологически концепции.</p> <p><i>Contemporary concepts about entrepreneurship and entrepreneur. Entrepreneurial management of P. Drucker. Economic, managerial, social, psychological and anthropological concepts.</i></p>	0,5
5	<p>Регулиране и подпомагане на предприемаческата дейност и предприемачите. Институционална подкрепа и техническа инфраструктура. Целеви програми за подкрепа по региони, направления и ни-</p>	0,5

Идентификация на статуса: ОДНК_7.1.3-3/ Версия 01/Изменение ____/____; стр. ____/____ 3

Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

	<p>ва на подкрепа.</p> <p><i>Regulation and support of entrepreneurial activity and entrepreneurs. Institutional support and technical infrastructure. Support programmes by regions, directions and support levels.</i></p>	
6	<p>Предприемачеството и малките и средни фирми в различни географски (регионални), икономически, социални и културни контексти: САЩ; Европа, Азия сравнителен анализ и изводи.</p> <p><i>Entrepreneurship and SMEs in different geographic (regional), economic, social and cultural contexts: USA, Europe, Asia: comparative analyses and conclusions.</i></p>	0,5
7	<p>Развитие на предприемачеството в България: до 1944 г.; до 1989 г.; след 1989 г. Структура и тенденции в развитието на предприемачеството и МСП. Влияние на процеса на присъединяване към ЕС върху българските МСП, предприемачи и мениджъри.</p> <p><i>Development of Entrepreneurship in Bulgaria: pre 1944; pre 1989; post 1989. Structure and trends in the development of entrepreneurship and SMEs. Impact of the EU accession process on Bulgarian SMEs, entrepreneurs and managers.</i></p>	1
	<p>Раздел II. Предприемаческият процес и неговите измерения</p> <p><i>Part II. The entrepreneurial process and its dimensions</i></p>	
8	<p>Основни етапи в предприемаческия процес: от идеята до растежа. Подготовката за старт; оценка на заплахите и възможностите на бизнес средата; оценка на персоналните предимства и недостатъци на предприемача. Формиране на предприемачески екип; вземане на решение за старт.</p> <p><i>Main stages in the entrepreneurial process: from the idea to the growth. Start-Up preparation; assessment of the treats and opportunities of business environment; assessment of the personal advantages and disadvantages of entrepreneur. Creation of entrepreneurial team; start-up decision making.</i></p>	1,5
9	<p>Оцеляване и конкурентно управление на МСП. Поставяне на цели и ефективно управление на ресурсите за достигането им. Развитие на умения за комуникации и водене на преговори.</p> <p><i>Survival and competitive management of SMEs. Goals setting and effective management of resources for their achievement. Development of communication and negotiation skills.</i></p>	0,5
10	<p>Управление на растежа на МСП. Оценка на възможностите на бизнес средата и на потенциала на фирмата за растеж. Определяне</p>	1

Идентификация на статуса: **ОДНК_7.1.3-3/** Версия 01/Изменение ___/___; стр. ___/___

4

Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

	<p>на цената на растежа (финансова, управленска, персонална). Стратегии и форми за растеж; ресурсно осигуряване на растежа.</p> <p><i>Managing growth of SMEs. Assessment of the business environment opportunities and the firm's growth potential. Assessment of the growth costs (financial, managerial, personal). Strategies and forms for growth, resource back-up of the growth.</i></p>	
11	<p>Участие на МСП в субконтракторни вериги и предприемачески мрежи. Подготовка на участието на МСП и предприемачите и управление на взаимоотношенията с партньорите. Възможности за трансфер на „добра практика“ у нас.</p> <p><i>SMEs participation in subcontracting chains and entrepreneurial networks. Preparation of participation of SMEs and entrepreneurs for managing relations with partners. Opportunities for transfer of best practice in Bulgaria.</i></p>	0,5
12	<p>Идентифициране на различните типове предприемачество и предприемачи и тяхното поведение: корпоративно (вътрешнофирмено) предприемачество; динамично предприемачество; академично предприемачество, социално предприемачество; етническо (малцинствено) предприемачество.</p> <p><i>Identification of different types of entrepreneurship and entrepreneurs and their behaviour: corporate (intraorganisational) entrepreneurship; dynamic entrepreneurship; academic entrepreneurship; social entrepreneurship; ethnic (minority) entrepreneurship.</i></p>	0,5
13	<p>Интернационално предприемачество: стратегии и поведение в интернационална, с нарастваща неопределеност, мултикултурна бизнес среда. Стратегически предприемачески съюзи. Българските предприемачи в международната бизнес среда; шансове за успех; конкурентни предимства.</p> <p><i>International entrepreneurship: strategies and behaviour in international, with increasing uncertainty, multicultural business environment. Strategic entrepreneurial alliances. Bulgarian entrepreneurs in international business environment; success chances, competitive advantages.</i></p>	1

Б. СЕМИНАРНИ ЗАНЯТИЯ

№	ТЕМА	Часа аудит.	Часа извън- аудит.
1	<p>Предприемачеството в контекста на глобализацията, новата икономика и интеграционните процеси в ЕС. Анализ и оценка на основните задачи в икономиката и обществото, които се решават с помощта на предприемаческата дейност на малките и средни фирми. Класификация на МСП в интернационален контекст (ЕС). Българска класификация на МСП.</p> <p><i>Entrepreneurship in the context of globalization, new economy and integration processes in EU. Analysis and assessment of the main tasks in economy and society being solved with the help of SMEs' entrepreneurial activity. SMEs classification in international context (EU). Bulgarian classification of SMEs.</i></p> <p>Изисквания към подготовката: студентите трябва да се запознаят с посочените източници (съответните теми). Специално внимание да се обърне на специфичните задачи, които решават МСП в Източна Европа и България в периода на преход, както и върху недостатъците в българската класификация на МСП.</p>	1	
2	<p>Сравнителен анализ на развитието на концепциите за предприемачеството. Иновативното предприемачество на Й. Шумпетер. Предприемаческият мениджмънт на П. Дракър. Съвременни концепции за предприемачеството.</p> <p><i>Comparative analysis of entrepreneurship concepts development. Innovative entrepreneurship of J. Schumpeter. Entrepreneurial management of P. Drucker. Contemporary concepts about entrepreneurship.</i></p> <p>Изисквания към подготовката: студентите да поставят фокуса на своето внимание върху: иновативния предприемач по Й. Шумпетер и предприемаческия мениджмънт на П. Дракър, като подготвят български примери-илюстрации (от действащи фирми).</p>	1	
3	<p>Регулиране и подкрепа за предприемачеството, МСП и предприемачите в България. Институционална подкрепа и инфраструктура: Сравнителен анализ с други, развити индустриални страни: трансфер на добра практика. Стратегии за развитие на българското предприемачество и</p>	1	

Идентификация на статуса: ОДНК_7.1.3-3/ Версия 01/Изменение ____ / ____; стр. ____ / ____ 6

Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

	<p>МСП в условията на присъединяване към ЕС (предизвикателства и възможни отговори).</p> <p><i>Regulation and support for entrepreneurship, SMEs and entrepreneurs in Bulgaria. Institutional support and infrastructure: comparative analysis with others, developed industrial countries: transfer of best practice. Strategies for development of Bulgarian entrepreneurship and SMEs under conditions of EU accession (challenges and possible answers).</i></p> <p>Източници: 1, 2 и 7 и сайтовете на Агенцията за подпомагане на МСП и Министерство на интеграцията.</p> <p>Изисквания към подготовката: Да се обърне внимание върху слабата институционална подкрепа на МСП и особено върху недобре развитата инфраструктура (бизнес центрове, инкубатори, технологични паркове).</p>		
4	<p>Предприемаческият процес: от идеята до растежа. Генериране на идеи за бизнес и оценка на работоспособната идея (мозъчна атака). Анализ на бизнес средата и собствените възможности; вземане на решение за стартиране на нов бизнес. Решаване на казуси. Игра на роли.</p> <p><i>The entrepreneurial process: from the idea to the growth. Generation of ideas for business and assessment of feasible idea (brain storm). Analysis of business environment and own capabilities; decision-making for starting-up own business. Discussion of case studies. Role playing.</i></p> <p>Изисквания към подготовката: Студентите следва да се запознаят с възможните източници за генериране на идеи за нов бизнес и методите за тяхното отсяване. Те следва да направят SWOT анализ на бизнес средата и персоналните си възможности за стартиране на собствен бизнес.</p>	2	
5	<p>Стабилизиране на управлението на новосъздадения бизнес. Изграждане на управленски умения. Планиране и разпределение на ресурсите за достигане на поставените цели. Контрол на приходите и разходите. Умения за мотивиране на персонала. Изграждане и развитие на конкурентни предимства. Решаване на казуси. Игра на роли.</p> <p><i>Stabilization of management of the newly-established business. Development of managerial skills. Planning and distribution of resources for achievement of the set goals. Control over incomes and costs. Personnel motivation skills. Creation and development of competitive advantages. Discussion of case-studies. Role playing.</i></p>	2	

	Изисквания към подготовката: Акцент върху разликата в управлението на МСП и ГП; изпълнението на няколко функции от един зает; селективна мотивация на персонала.		
6	<p>Идентифициране на потенциала за растеж на МСП. Определяне „цената на растежа“. Стратегии и форми за растеж (осигуряване на динамичен баланс между устойчивост и промяна). Специфични изисквания на управлението на растежа в традиционните МСП и МСП от новата икономика. Управлявани дискусии; казуси; игри на роли.</p> <p><i>Identification of the SME's growth potential. Assessment of growth costs. Strategies and forms of growth (providing dynamic balance between sustainability and change). Specific requirements to growth management in traditional SMEs and the new economy SMEs. Managed discussions: case-studies, role playing.</i></p> <p>Изисквания към подготовката: Търсене на отговорите на въпроси като: „Да се расте или не?“, „Как да се расте?“, определяне „цената на растежа“, изграждане на система за управление, когато МСП расте (преминаване от предприемачески към професионално управлявана фирма).</p>	1	
7	<p>МСП в мрежовата икономика: индустриални клъстери; субконтракторни вериги и предприемачески мрежи. Динамичните предприемачи, академичните (хай-тек) предприемачи и корпоративните предприемачи в националните и международните бизнес мрежи.</p> <p><i>SMEs in the network economy: industrial clusters; subcontracting chains and entrepreneurial networks. Dynamic entrepreneurs, academic (high-tech) entrepreneurs and corporate entrepreneurs in national and international business networks.</i></p> <p>Изисквания към подготовката: Акцент върху ролята и развитието на мрежовата икономика: мястото на МСП в нея - примери. Специфични моменти в изграждането на клъстери, субконтракторни вериги и предприемачески мрежи. Анализ на действащи примери (подбрани от студентите) на динамични, академични и корпоративни предприемачи.</p>	1	

Самоподготовка за изпит по учебник		70
По зададена тема и достъпна за ползване литература студентите разработват реферат с обем 8-10 стр		37

МЕТОД / СТРАТЕГИЯ НА ПРЕПОДАВАНЕ:

Обучението се осъществява чрез комбинирането/допълването на лекции + семинари + дискусии + игри + индивидуални задачи; използват се слайдове, ППП, он-лайн източници/видеоконференции, студентски доклади, конкретни случаи.

Необходимите ресурси за обучение са дъска и тебешир, флипчарт, ППП, шрайб-проектор, видео.

САМОСТОЯТЕЛНА РАБОТА

По време на семинарните занятия на всеки студент се поставя индивидуална задача, свързана с проучване на литературни източници, решаване на практически казуси, разработване на въпросници за оценка и разработване на доклади.

МЕТОДИ НА ОЦЕНЯВАНЕ

Крайната оценка е по шестобалната система, минималната оценка за успешно приключване на обучението е "Среден (3)". Съотнесена с Европейската система за трансфер на кредити съпоставимостта на оценките е следната:

Отличен (6)	Много добър (5)	Добър (4)	Среден (3)		Слаб (2)	
A	B	C	D	E	FX	F
Присъждат се кредити както е по учебен план					Не се присъждат кредити	

Методът за оценяване се основава на комплексна крайна оценка, в която участват резултатите от краен/семестриален изпит (50%), участие (20%), и индивидуални задания (30%)

Скала за оценка (100%): минимум 59% за изкарване, т.е. Среден (3), 65-70% - Добър (4), 71-85% - Мн. Добър (5), 86% и повече – Отличен (6).

РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

Дисциплината ще даде следните основни

- знания относно:
 - Природата и ролята на предприемачеството в различни времеви периоди, регионални, социални и културни контексти;
 - Необходимостта от целева подкрепа на предприемаческата дейност, предприемачите и малките и средни фирми;
 - Успешната реализация на предприемаческия процес и факторите, влияещи върху него;
 - Интернационализирането на предприемаческата дейност и съпътстващите я предизвикателства; специфичните характеристики и поведение на динамичните (бързо растящите), корпоративните и академичните предприемачи.
- умения относно:
 - Идентифицирането на успешните МСП, техните характеристики и поведение;
 - Сравнителният анализ на различните концепции и практики в предприемачеството в отделни региони и страни;
 - Отграничаването и оценяването на различните влияещи фактори (външни и персонални) върху предприемаческия процес – от идеята за старт до растежа на фирмите с потенциал
 - Оценката на собствените възможности и намерения за развитие (в случая следване кариерата на предприемача, т.е. стартиране на собствен бизнес

Знанията и уменията по „Основи на предприемачеството” са необходими за изучаване на специалните предприемачески и управленски дисциплини, и подготовката като бакалаври по икономика.

РАЗПРОСТРАНЕНИЕ НА ДИСЦИПЛИНАТА

Дисциплината „Основи на предприемачеството” се преподава в

- *University of Sheffield* (Университет на Шефилд, Великобритания)
- *Erasmus Universiteit Rotterdam* (Университет „Еразъм” – Ротердам)
- *Università degli Studi di Urbino "Carlo Bo"* (Университет „Карло Бо” в Урбино, Италия)
- *Katholieke Universiteit Leuven* (Католически университет на Лювен, Белгия)

РЕКАПИТУЛАЦИЯ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ

Вид на занятията/заеетостта	Общ хорариум	Хорариум, часа седмично	Извънаудиторна заеетост	Общо
1. Лекции	9			9
2. Семинарни	9			9
3. Лабораторни				
4. Практически				
5. Курсова работа				
6. Реферат			37	37
7. Самоподготовка за изпит			68	68
8. Междинен изпит/тест				
9. Текуща оценка				
10. Изпит	Писмен		2	2
Всичко	18		107	125

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА ЛИТЕРАТУРА

А. ОСНОВНА

1. Тодоров, К. + екип: лекции
2. Тодоров, К., *Бизнес предприемачество*, част I и II, БАРМП, С., 2011.
3. Тодоров, К. (ред.), *9 бизнес плана за стартиране на собствен бизнес в условията на валутен съвет*, „Сиела Софт енд Паблшинг“, С., 2001.
4. Тодоров, К. (ред.), *Основи на дребния бизнес*, 2-ро преработено и допълнено издание, „Некст“, С., 2005.
5. Тодоров, К., *Стратегическо управление в малките и средните фирми – теория и практика*, I и II том, „Сиела Софт енд Паблшинг“, С., 2001.
6. Дракър, П., *Иновации и предприемачество*, „Класика и стил“, С., 2002.
7. Национална стратегия и закон за МСП
8. Европейска харта за развитие на предприемачеството.

Б. ДОПЪЛНИТЕЛНА

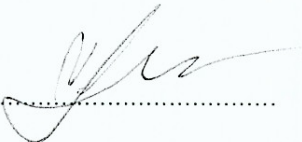
1. Bridge, S., K. O'Neill, F. Martin, *Understanding Enterprise, Entrepreneurship and Small Business*, Third Edition, Palgrave Macmillan Press, London, 2009.
2. Burns, P., *Corporate Entrepreneurship. Building the Entrepreneurial Organization*, Second Edition, Palgrave Macmillan Ltd., New York, 2008
3. Casson, M., B. Yeung, A. Basu, N.I Wadeson, *The Oxford Handbook of Entrepreneurship*, Oxford University Press, 2006.
4. Nicholls, A., *Social Entrepreneurship*, Oxford University Press, 2006.
5. Link, A. N., D. S. Siegel, *Innovation, Entrepreneurship, and Technological Change*, Oxford University Press, 2007.
6. Barringer, B., R. Ireland, *Entrepreneurship. Successfully Launching New Venture*, Pearson Prentice Hall, Upple Saddle River, N. J., 2006.

Идентификация на статуса: ОДНК_7.1.3-3/ Версия 01/Изменение ___/___; стр. ___/___ 11

Ниво на достъп: общодостъпен за служебно ползване поверителен секретен

СЪСТАВИЛИ:

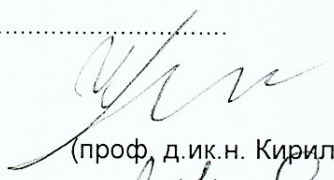
проф. д.ик.н. Кирил Тодоров

и екип

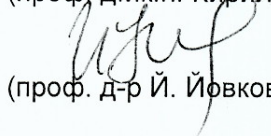
.....

РЪКОВОДИТЕЛ КАТЕДРА:

(проф. д.ик.н. Кирил Тодоров)

ДЕКАН:

(проф. д-р И. Йовкова)